

Lingüística versus ciència

Salvador Giner, president del IEC, diu al pròleg de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* que "per a acomplir la tasca de la segona edició del DIEC, l'Institut d'Estudis Catalans ha gaudit dels inestimables serveis científics, lingüístics i lexicogràfics que li ha posat a l'abast la seva Secció Filològica." Primera reflexió. Els serveis lingüístics, dels quals formen part els lexicogràfics, no són científics? Segona. Quins serveis científics pot posar a l'abast la Secció Filològica més enllà dels lingüístics? Tercera, la lexicografia no és una branca de la lingüística? Quarta, si especifica els serveis "lingüístics i lexicogràfics", això vol dir que la SF no ha posat a l'abast els serveis gramaticals i lexicològics? Cinquena, si només ha posat a l'abast els serveis lexicogràfics, no hi sobra l'esment als serveis lingüístics? Sisena, si ha posat a l'abast tots els serveis lingüístics, en general, no hi sobra l'esment als lexicogràfics? I sisena, no hauria estat millor dir que el IEC ha gaudit dels inestimables serveis de la SF, i prou? O és que el president del IEC no creu que els serveis, lexicogràfics o lingüístics, que pugui oferir la SF siguin científics?

L'Ateneu menysprea Sempronio

L'índex de *L'Ateneu i Barcelona* entra Andreu Avel·lí Artís i Tomàs, *Sempronio*, il·lustre soci de l'entitat, com a "Avel·lí, Andreu", quan cal entrar-lo com a "Artís i Tomàs, Andreu Avel·lí", i, a més, la segona referència remet a Avel·lí Artís-Gener, *Tísner*.

La república és francesa

El DIEC2, a més de mantenir moltes de les rucades del DIEC1, n'incorpora de noves. "Era republicana", per a Pompeu Fabra i el DIEC1, indicava, a França, el període de la Primera República. Ara el DIEC2 diu que és el "període de la Primera República francesa". No hi pot haver eres republicanes, doncs, fora de França.

L'apassionant "Crònica de l'Obra del Diccionari", de mossèn Alcover, recollida en un volum

El *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, fundat per mossèn Antoni M. Alcover l'any 1901 com a eina d'enllaç entre el lingüista i els seus col·laboradors, tenia una secció especial, "Crònica de l'Obra del Diccionari", dedicada a les notícies referides particularment a la feina concreta d'engegada i evolució diària de la seva ambiciosa empresa. El fillolleg Jaume Corbera Pou ha cregut que seria interessant d'aplegar les notícies de la secció, perquè són una mostra de l'entusiasme desbordant inicial per una empresa única; del refredament posterior, quan Alcover entra en conflicte amb el IEC; d'una tenacitat indescriptible que el duu a vèncer totes les dificultats, i de l'èxit final. El volum, *Crònica de l'Obra del Diccionari*, ha estat publicat per l'Editorial Moll.

El llibre refà la història del *Diccionari Català-Valencià-Balear*. Tot el *Bolletí* és en si mateix una història de la gestació del diccionari, perquè de fet es pot dir, comenta Corbera Pou, que tota la feina lingüística que va fer Alcover dins el segle XX va ser enfocada al diccionari. Tanmateix, una part del contingut del *Bolletí* és més directament referida a donar a conèixer les vicissituds de la tasca, mentre que les altres són autònomes i segueixen el seu propi fil, com són les eixides per tot el territori nacional i per l'estranger per a arreplegar dades o prendre contacte amb personalitats de fora, o bé els profunds articles de descripció dialectal o d'història de la llengua.

Els texts aplegats al llibre corresponen a aquesta part dedicada especialment a contar com avancen els treballs del diccionari. Comencen explicant com va néixer la *Lletra de Convit* i acaben amb la notícia del començament del tom III, de juliol-setembre de 1935.

En realitat, la crònica continua a les cobertes dels fascicles apareguts durant la postguerra, redactats forçosament en castellà, però bàsicament s'hi fa referència als actes de promoció i no s'hi parla del procés de redacció de l'obra, ja més avançada.

El text, perquè sigui comprensible al lector d'avui, és acompanyat de nombroses notes que aclareixen les referències que s'hi fan, les persones i les institucions que s'hi citen i les publicacions que s'hi esmenten. L'editor també ha pensat que seria interessant de reproduir, a l'inici, alguns paràgrafs del dietari de mossèn Alcover, publicat el 2003 a cura de Maria Pilar Perea, perquè així el lector es pugui fer una idea més completa dels treballs inicials per a engegar el projecte.

Mossèn Alcover va crear el butlletí, deia al primer número, per mantenir la unitat, harmonia i concordança d'acció, tan indispensables per al bon èxit de l'obra, i per donar totes aquelles instruccions i fer saber totes aquelles coses que fossin necessàries o convenients a tots els qui prenen part en la gran feina. Considerava que el butlletí era un mitjà de comunicació "prompte i fàcil entre sos nombrosos col·laboradors de Catalunya, València, Rosselló i Balears".

Mossèn Antoni M. Alcover donava puntual notícia de la preparació del seu gran diccionari per mitjà d'un butlletí.

Lluís Bonada